

Misztikus helyek - Bécsi domb

A Bécsi dombról szeretnék írni, amely annyi titkot rejteget. Igazi misztikus hely, ahol sok minden történt. A domb elhelyezkedése is különleges, hiszen a gerinc választja el a Soproni-medencét a Kőhidai-medencétől és e gerincről lehet a legszebb teljességében a tájat belátni és átlátni. Itt értheti meg az ember, hogy nagy tájak metszéspontjában élünk. Egyik oldalról az Alpok hegyei látszanak, a Schneeberg, a Rax, a Wechselnek hóborította csúcsai, megfordulva pedig a Fertő-táj bontakozik ki, mögötte pedig felsejlik a Kiskárpátok. Mégis mit rejt a domb?

Elsőként a kelta temetőt említem, amit Paur Iván tárt fel a XIX. században. A Bécsi dombon feltárt ún. La Tène-temető sírjaiból mesterien készített használati tárgyak, fegyverek, ékszerek kerültek elő. Egész pontosan több szép alakú edény, egy kampós markolatú vas kés, egy lándzsahegy, egy karperecz és egy nyakra való bronz karika, végül négy darab ruhakapocs szintén bronzból. Valamennyi tárgy határozottan la tène-kori jellegű, kivált a vas kés markolata, meg a négy kapocs. Emezek vastag bronz sodronyból valók, kengyelalakúak, a kengyel egyik végén a tű tövével a sodrony csigaformát ölt, a másik végén pedig a tű tokja hátra görbülve a kengyel ívének felső részére fekszik. Az egykori temető mellett található ma Paur Iván emlékhelye. Hol is van?

(Storno rajza a Bécsi dombi leletekről)

Az emlékhely szomszédságában van egy föld alatti víztározó medence, mely a vízműépítés hőskorába vezet minket. 1891-et írunk és dicsőséges eleink az egészséges ivóvíz érdekében vízvezeték hálózatot építenek. (Az első vízvezeték egyébként a rómaiak építették, Bánfalván időnként megtalálják részzeit.) A somfalvi vízgyűjtő területéről 6 - 8 m mélyen lefektetett 348 méter hosszú galériavezetéken gravitációs úton jutott a víz a szivattyútelepen (mai Főtelep) épített gyűjtőkútba, ahonnan gőzgéppel meghajtott Worthington szivattyúk nyomták fel az ivóvizet a Bécsi dombon épült víztároló medencébe. Innen folyt le az egészséges, jó ízű ivóvíz a soproniak házaiba, lakásaiba. (sopviz.hu) A medence a kelta temető mellett helyezkedik el.

De még nincs vége a történetnek. Ugyanis a Bécsi domb ezen része a városi kivégzőhely volt sokáig. A Soproni Szemle 1937/1. száma a Bécsi domb kapcsán írja: "Bécsi domb (Wiener Berg). Azt hiszem, ez az elnevezés azóta divik, amióta végleg eltávolították a vesztőhelyt onnan. Ez pedig 1853-ban történt; addig főleg a kuruckor krónikáiban ezek a nevek ismeretesek: Galgenberg, am Gericht, Gerichtshügel, 1595-ben már szerepel a Hochgericht, az akasztófás vesztőhely a tanácsjegyzőkönyvben. A magyar név természetesen ehhez igazodott: 1836-ban, 1843-ban mint Vesztőhely, 1847-ben a németes Vesztőfánál rá a meghatározás." A kivégzéseknek is meg volt a rendjük. A halálos ítélet végrehajtását annak nyilvános kihirdetése előzte meg. A halálra ítéltet a kivégzés előtti napokban közszemlére tették ki, ahol a város lakossága illendően megborzongva szemügyre vehette. A vesztőhelyre a hóhérlegények és városi gárdisták kíséretében szekéren vitték. A kivégzés formái voltak Sopronban: fővétel, elégetés, felnégyelés, kerékbetörés. Súlyosabb esetben a kivégzés előtt meg is kínozták az elítéltet. Ma a Bécsi dombon az Akasztó dűlő neve emlékeztet csak a régmúlt borzalmas kivégzéseire. Taschen Tamás 2014. Sopron másképp - élménytúrák és idegenvezetés Sopronban és a Fertő-tájon!